

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з навчальної роботи
Володимир ПАСЬКО
2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІСЬКИЙ ТРАНСПОРТ І КОМУНІКАЦІЇ

для студентів

галузь знань **10 природничі науки**
спеціальність **106 – Географія**
освітній рівень **бакалавр**
освітня програма **Урбаністика та міське планування**
вид дисципліни **вибіркова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладач: **Матвієнко Володимир Миколайович**, кандидат географічних наук,
доцент кафедри економічної та соціальної географії

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» 20___ р.
(підпис) (ПІБ)
на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» 20___ р.
(підпис) (ПІБ)

КИЇВ – 2021

Розробник: Матвієнко Володимир Миколайович, кандидат географічних наук,
доцент кафедри економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО
« 17 » серпня 2021 року

Завідувач кафедри
dvts проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 1.5 від « 17 » серпня 2021 року

Схвалено науково - методичною радою географічного факультету

Протокол № 6 від « 30 » серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії *Н.К.* доц. Наталія КОРОГОДА
(підпис)

« 30 » серпня 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в міському транспорті та комунікаціях, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії, або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних і суспільних об’єктів та процесів.

2. Попередні вимоги до опанування, або вибору навчальної дисципліни:

1) успішне опанування курсів «Географія світу: міста та регіони», «Суспільна географія», «Вступ до урбаністичних студій», «Міський туризм»;

2) знати сучасні кількісні та якісні методи географічних досліджень, вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності, володіти навичками роботи з картографічними джерелами, комп’ютерними програмами Microsoft Word, Excel, PowerPoint та програмним забезпеченням для користування Інтернетом.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна спрямована на отримання знань щодо функцій міського транспорту та комунікацій в ринковій економіці, їх значенні і ролі в реалізації державної регіональної політики, закономірностей та чинників розвитку і розміщення міського транспорту на рівні окремих міст світу та України. Розглядаються теоретико-методологічні засади дослідження міського транспорту, історія його розвитку, види, основні показники діяльності, особливості функціонування, роль та значення у господарському комплексі держави. Викладаються географічні проблеми просторової організації міського транспорту в світі та Україні.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами глибоких знань щодо сучасного стану і перспектив розвитку міського транспорту, а саме у:

- знанні і використанні специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій розвитку сучасного міста та ролі в них транспорту (СК7);

- здатності застосовувати знання про особливості розвитку та розміщення міського транспорту і комунікації у практичних ситуаціях (ЗК1);

- здатності застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, показників, історії розвитку, видового складу міського транспорту, об’єктів транспортної інфраструктури, особливостей просторового планування окремих міст та розселення в них населення (СК2).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація [□] ; 4.автономність та відповідальність [▫])		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати:</i> теоретико-методологічні основи географії транспорту, її структуру, основні терміни, поняття і категорії дисципліни, історію становлення географії транспорту як	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>		5 %

* заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних курсів тощо.

	<i>предмету вивчення</i>			
1.2	чинники розвитку і розміщення різних видів міського транспорту	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольні роботи (тести), виступи на семінарах, іспит	5 %
1.3.	існуючі наукові методи кількісного аналізу транспортної роботи різних видів міського транспорту	Лекція, семінар, самостійна робота		5 %
1.4	види та технічні показники міського громадського транспорту.	Лекція, семінар, самостійна робота		5 %
1.5	особливості транспортних зв'язків у містах, значення та можливості міської логістики	Лекція, семінар, самостійна робота		5 %
1.6	склад та особливості територіальної організації транспортної інфраструктури міста	Лекція, семінар, самостійна робота		5 %
1.7	нормативно-методичну базу щодо забезпечення якості послуг міського пасажирського транспорту в Україні	Лекція, семінар, самостійна робота		5 %
1.8	екологічні проблеми міст пов'язані з функціонуванням міського транспорту	Лекція, семінар, самостійна робота		5 %
2.1	Вміти: визначати особливості розміщення і розвитку різних видів транспорту, давати комплексну характеристику розвитку транспортної системи країни	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота		Виступи та доповнення на семінарських заняттях, контрольні роботи (тест), іспит
2.2	ідентифікувати на карті вулично-дорожні мережі міст, транспортні вузли, центри та пункти	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	5 %	
2.3	характеризувати транспортні зв'язки у містах	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	5 %	
2.4	складати порівняльні характеристики розвитку міського транспорту у різних містах світу, виділяти специфічні, визначальні риси транспортних систем окремих країн і давати їм пояснення	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	5 %	
2.5	здійснювати аналіз транспортної доступності та мобільності в різних містах України	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	5 %	
2.6	здійснювати аналіз впливу урбанізації на розвиток міського транспорту	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	5 %	
2.7	надавати пропозиції щодо ефективної організації і удосконалення міського транспорту	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	5 %	
2.8	здійснювати аналіз законодавчих актів щодо розвитку та удосконалення міського транспорту	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	5 %	
3.1	Комунікація: вміння використання термінології, кількісних та якісних показників для виявлення рівнів розвитку транспортних систем міст	Семінарське заняття, дискусії	Виступи, доповнення на семінарах, дискусія	до 10 %
3.2	вміння обґрунтовувати власну позицію під час здійснення аналізу транспортної діяльності в містах			
4.1	Автономність та відповідальність: вміння творчо застосовувати			

	загальнонаукові та спеціальні методи для висвітлення аспектів транспортної діяльності в містах та досягнення оптимального результату; розуміння особистої відповідальності фахівця за здійснений вибір і його результати для соціально-економічного розвитку міста	Семінарське заняття, дискусії	Виступи, доповнення на семінарах, дискусія, іспит	до 10 %
4.2	уміння аргументувати та відстоювати свою позицію у процесі професійної діяльності	Семінарські заняття, дискусії		

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)										
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	2.1	2.2	
1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук (P01)	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
2. Пояснювати особливості організації географічного простору (P03)		+			+	+			+	+	
3. Аналізувати географічний потенціал території (P04)	+	+	+	+	+	+			+	+	

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)									
	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	3.1	3.2	4.1	4.2
1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук (P01)	+	+	+			+	+	+	+	
2. Пояснювати особливості організації географічного простору (P03)	+	+	+		+			+		+
3. Аналізувати географічний потенціал території (P04)	+	+	+	+	+		+	+	+	+

7. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами усного опитування й написання письмових контрольних робіт.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 – 1.8 (знання)** – до 40%;
- результати навчання – **2.1 – 2.8 (вміння)** – до 40%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** – до 10%;

- результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** – до 10%

7.1. Організація оцінювання.

У курсі передбачено **2 змістових частини**. Заняття проводяться у вигляді лекцій та семінарських занять, передбачено виконання індивідуальних завдань у форматі підготовки та здачі презентацій. Завершується дисципліна **іспитом**.

Упродовж семестру, після завершення відповідних тем, проводяться тематичні письмові контрольні роботи з відкритими питаннями (при дистанційній формі навчання тестові відкриті та закриті питання). Для визначення рівня досягнення результатів навчання, студенти презентують результати свого наукового дослідження та демонструють набуті навички.

Для студентів, які упродовж семестру не досягли мінімального рубіжного рівня оцінки (60% від максимально можливої кількості балів) проводиться заключна семестрова контрольна робота, максимальна оцінка за яку не може перевищувати 40% підсумкової оцінки (до 40 балів за 100 – бальною шкалою).

Умовою отримання позитивної результуючої оцінки з дисципліни є досягнення не менш як 60% від максимально можливої кількості балів, при цьому, оцінка за результати навчання не може бути меншою ніж 50% від максимального рівня.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту: максимальна кількість балів на екзамені – 40 балів, мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – 24 бали (60% максимальної кількості балів, відведених на іспит).

Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум* – **20 балів** до складання екзамену не допускаються. Рекомендований мінімум для допуску до екзамену – **35 балів**.

Оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт, включаючи і самостійну роботу та виконання індивідуального завдання.

7.2. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	2	4	5	6
Змістова частина 1. Характеристика транспортних систем міст				
1.	Вступ. Об'єкт, предмет, мета, завдання курсу. Структурні особливості транспортної системи країни, основні показники.	2	2	8
2.	Концепції розвитку сучасного міста і роль в них транспорту.	2	2	8

3.	Оцінка транспортної інфраструктури міста.	2	2	8
4.	Просторове планування, доступність та міська мобільність.	4	2	8
5.	Характеристика масового пасажирського (громадського) транспорту міста.	2	2	8
6.	Спеціальні види міського транспорту.	2	2	6
7.	Системи міського транспорту, здоров'я та якість життя.	2	4	8
Змістова частина 2. Управління міським транспортом та комунікаціями				
8.	Управління міським рухом: трафік і управління мобільністю, запобігання заторів. Міська логістика.	2	4	8
9.	Інформаційні технології та інтелектуальні транспортні системи.	2	2	8
10.	Проблеми сталого розвитку міського транспорту.	2	2	8
11.	Суспільно-географічний аналіз громадського транспорту Києва.	4	2	8
12.	Проблеми територіальної організації та напрями розвитку громадського транспорту міста Києва.	2	2	8
ВСЬОГО		28	28	94

Загальний обсяг – 150 год.

Лекції – 28 год.

Семінарські заняття – 28 год.

Самостійна робота – 94 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Географія світового господарства (з основами економіки: Навч. пос. За ред. Я.Б. Олійника, І.Г. Смірнова. Київ: Знання, 2011. 640 с.
2. Дорошенко В.І., Діденко К.Д. Географія транспорту: навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. 183 с.
3. Дронова О., Боклаг Є. Вплив транспортної системи Києва на життя і мобільність його жителів. Вісник Київ. Національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2017. Вип. 1-2 (66-67). С. 94-100. DOI: <http://doi.org/10.17721/1728-2721.2017.66.14>
4. Леген Г. Планування сталої міської мобільності (2014): огляд та сфера застосування. URL: <http://www.slideshare.net/gladovsky/ss-41891271?related=1>.
5. Маргіта Н.О., Вороніна Р.М., Карий О.І. Особливості планування сталої міської мобільності, 2015. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/32895/1/08_42-49.pdf
6. Матейчик В.П., Смешек М., Матейчик В.П., Хрутьба В.О., Зюзюн В.І. Формування програм сталого розвитку міських транспортних систем. Вісник національного транспортного університету. 2014. № 29(1). С. 158–172.
7. Савчук І.Г., Нагорний Т.В. Просторова організація трамвайного транспорту великого міста (на прикладі Києва). Український географічний журнал. 2018 (1). С. 56-62. <https://doi.org/10.15407/ugz2018.01.056>
8. Сімпсон Дж. Інтегровані підходи до планування міської мобільності (2013). Розумні міста та мобільність// Секретаріат CIVITAS URL: <http://www.slideshare.net/gladovsky/civitas-j-simpsonvinnysiaukr>.

Додаткові:

1. Загальний курс транспорту: Навч. посібник. За ред. Фришев С.Г. Київ: Вища освіта, 2006. 162 с.
2. Колотуха І. Історико-географічний аналіз зв'язності житлових районів міста Києва легкорейковим транспортом у XX-XXI сторіччі. Економічна та соціальна географія. 2016. Вип. 76.
3. Коценко К.Ф. Транспорт і його вивчення в курсі географії. Київ: Рад. шк., 1983. 116 с.
4. Міська цільова програма з розвитку транспортної інфраструктури м. Києва на 2019 – 2030 роки. Департамент транспортної інфраструктури КМДА. Київ, 2019.
5. Никольский И.В. География транспорта СССР. М.: Издательство МГУ, 1978. 280 с.
6. Стала мобільність у Львові. URL: mobility.lviv.ua.
7. Wefering F. Настанови. Розробка та виконання Плану сталої міської мобільності / S. Rupprecht, S. Bührmann, S. Böhler-Baedeker. Європейська Комісія. Генеральний Директорат з Мобільності та Транспорту. 2014. 152 с.
8. План дій з питань міської мобільності (2009). Комісія ЄС, Брюссель. URL: http://www.transport-ukraine.eu/sites/default/files/ec_action_plan_on_urban_mobility.pdf. Action Plan on Urban Mobility – State of Play (2012) European commission directorate-general for mobility and transport. URL: http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility/doc/apum_state_of_play.pdf.

Додаткові ресурси:

1. Асоціація велосипедистів міста Києва. URL: <http://avk.org.ua/2018/10/velosipedystiv-ukyujevi-staje-vse-bilshe-a-velodorizhok-ni/> (20/04/2019).
2. Державна служба статистика України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (19/04/2019).

3. Закон України «Про трубопровідний транспорт України». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/192/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Історія міського транспорту. URL: https://edx.prometheus.org.ua/courses/IRF/URBAN101/2015_T1/courseware/edeec8fd9df949d18edca2db8ce2a8e6/2dfbc4b97c8a43d3adef184f5b0511e3/ (02/04/2019).
5. КП «Київпастрас»: Пасажирський транспорт європейської столиці. URL: kpt.kiev.ua/ (13/03/2019).
6. Світова книга фактів (довідник ЦРУ США) – The World Factbook. URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
7. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року. URL: <https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/7/28/Strategy2025new.pdf> (28/04/2019).
8. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (28/04/2019).
9. Транспорт в українських містах. URL: https://edx.prometheus.org.ua/courses/IRF/URBAN101/2015_T1/courseware/edeec8fd9df949d18edca2db8ce2a8e6/2dfbc4b97c8a43d3adef184f5b0511e3/ (03/03/2019).
10. Транспортна стратегія України на період до 2020 р. Укррічфлот. URL: <http://urf.ua/ua>.
11. Транспортне моделювання. URL: <https://bespalov.me/> (25/03/2019).
12. Чому автомобіль не має бути головним пріоритетом у місті. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/chomu-avtomobil-ne-maie-but-y-holovnym-priorytetom-u-misti> (15/04/2019).
13. Як відрізняється громадський транспорт в Києві, Варшаві і Празі: ціна та якість. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2018/08/28/yak-vidriznyayetsya-gromadskiy-transport-v-kiyevi-varshavi-i-prazi-tsina-ta-yakist/> (20/04/2019).
14. Як зробити міську транспорту систему кращою? URL: https://edx.prometheus.org.ua/courses/IRF/URBAN101/2015_T1/courseware/edeec8fd9df949d18edca2db8ce2a8e6/2dfbc4b97c8a43d3adef184f5b0511e3/ (22/02/2019).
15. Як працює перше в Україні електротаксі? URL: <https://itc.ua/articles/kak-rabotaet-pervoe-v-kieve-elektrotaksi-oksi-taksi/> (19/04/2019).
16. Які є види транспорту. URL: https://edx.prometheus.org.ua/courses/IRF/URBAN101/2015_T1/courseware/edeec8fd9df949d18edca2db8ce2a8e6/2dfbc4b97c8a43d3adef184f5b0511e3/ (15/02/2019).